

„Úgy hívogatlak a barbár zsvajban”
(Tóth Árpád: A tympanon istennőjéhez)

2022. november XII. évfolyam összevont szám
Megjelenik negyedévente

Magyar szakos képzési formák a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán

Magyartanár, osztatlan képzés,
egy szakpárral
(OMA)

Magyar alapképzés
(BA)

Magyar mesterszakos képzés
(MA)

Képzéseink jellege:

Művelt és kreatív, nyitott és kritikusan gondolkodó, valamint felelősségteljes és segítőkész magyartanárokat, mindemellett magyar alap- és mesterszakos hallgatókat képzünk.

Az alap- és középfokú oktatásban kitűnően használható, gyakorlatorientált képzést nyújtunk magyar és világirodalomból, ezenfelül magyar és finnugor nyelvészetből.

Az írott és beszélt nyelv elemzésére, irodalmi művek és színházi előadások, filmek és klipek árnyalt értelmezésére tanítunk.

A képzés során hallgatóink megismerkedhetnek a kultúratudományokkal, a művelődéstörténettel, a nyelvfilozófiával és a hungarológiával is.

Mit kínálunk még?

Inspiráló szellemi környezet és jó hangulat jellemzi szakunkat.

Kiemelt célunk a tehetséggondozás: hallgatóinkkal együttműködve szervezünk tanulmányi kirándulásokat és konferenciákat, közösen szerkesztünk folyóiratot.

Az elmúlt évtizedekben regionális szinten is az egyik legpezsgőbb kutatói légkörrel rendelkező bölcsészettudományi műhelyt hoztuk létre. A Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely minősítést elnyert egységeink, a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet és a Magyar Nyelvtudományi Intézet oktatói gárdája széleskörű tudományos kapcsolati hálóval és jelentős pályázati háttérrel rendelkezik.

Kimeneti lehetőségek a képzés után:

Az irodalom- és kultúratudomány, a magyar és finnugor nyelvtudomány, valamint a kortárs irodalmi és nyelvi jelenségek alapos és átfogó tanulmányozása során szerzett diploma jó kiindulási alapot jelent hallgatóinknak:

- a doktori (PhD) képzéshez,
- tanári diploma megszerzése esetén a középiskolai oktatáshoz,
- a kulturális és tudományos intézményrendszer, a tudomány- és kultúrpolitika számos vezető funkciójának betöltéséhez,
- kulturális újságíráshoz, kiadói és szerkesztői munkatársi tevékenység elvégzéséhez, online és internetes folyóiratok, újságok szerkesztőségeiben,
- anyanyelvi lektori munkához (hazai és külföldi intézményekben)
- magas szintű munkakörök betöltéséhez a kulturális diplomáciában, valamint profitorientált és nonprofit cégeknél.

Kiváló Kutatóhelyek

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán a magyar szakos képzésért felelős két intézet részesült a Magyar Tudományos Akadémia kitüntetésében

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kara 2022. szeptember 20-án rendezte meg a Tudomány Ünnepét. Keményfi Róbert dékán úr ezen az alkalmon kari kitüntetéseket, tudományos elismeréseket adott át, valamint köszöntötte a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet munkatársait: Bitskey István akadémikust, professor emeritust, akit Debrecen Város Önkormányzata 2022-ben tüntetett ki Debrecen Díszpolgára címmel, illetve a szintén akadémikus, professor emeritus S. Varga Pált, aki idén részesült Széchenyi-díjban. Valamint intézetünk tanárát, Szirák Pétert, aki nemrég vehette át Debrecen Város Csokonai-díját, továbbá a Baumgarten-díjat.

A 2020. és 2021. évben Petőfi S. János-díjat nyert kollégáink utólag megtarthatták a járványhelyzet miatt elmaradt szakmai előadásait: Béres Norbert Verseyhy Ferenc szépróza műveiről, Katona Csilla pedig az ómagyar kori fonotaktikai szerkezetet módosító hangváltozásokról szolt.

Mindemellett a dékán jutalomban részesítette a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet és a Magyar Nyelvtudományi Intézet munkatársi gárdáját, mert karunkon a magyar szakos képzést gondozó két egység nyerte el az MTA újonnan alapított Kiváló Kutatóhely minősítését.

A Tympanon szerkesztősége Fazakas Gergely egyetemi docenst, a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet vezetőjét kérdezte az elismerésről.

Tympanon: Mit jelent pontosan a Kiváló Kutatóhely minősítés?

Fazakas Gergely: A Magyar Tudományos Akadémia először tavaly írta ki a Kiváló Kutatóhely pályázatát, és idén zárult le a bírálati folyamat. Az MTA az öt évre szóló díj odaítélésével a kiemelkedően magas színvonalú tudományos munkát végző magyarországi intézeteket, kutatócsoportokat ismeri el. A Debreceni Egyetem néhány, főképpen az orvos- és a természettudományi karokon működő egységének sikerült elnyernie ezt a díjat. A Bölcsészettudományi Karról azonban kizárólag a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet és a Magyar Nyelvtudományi Intézet kapta meg ezt a címet.

Erre különösen büszkék lehetünk, ugyanis ez azt jelenti, hogy az országban csupán a Debreceni Egyetemen működik olyan magyar szakos képzés, amelynek mindkét gondozó intézete, az irodalmárok és a nyelvészek is megkapták a rangos elismerést.

Fazakas Gergely, Forrás: www.unideb.hu

Béres Norbert, Forrás: www.unideb.hu

Tympanon: Hogyan történt az elbírálás?

F.G.: A bírálati folyamat nemcsak nagyon alapos volt, hanem messzemenően tárgyilagos is. Az utóbbi néhány év kutatási eredményeit magában foglaló pályázatokat legalább három független, külföldi és hazai szakértő, majd az MTA tudományos osztályain belül alakított bíráló bizottság értékelte, valamint az illetékes tudományos osztály, ezen felül az MTA Kutatóhelyeket Minősítő Tanácsa tett javaslatot a minősítés odaítélésére az Akadémia Elnökségének. A címet tehát igen komoly versenyben nyertük el, ezért különösen hálásak lehetünk minden irodalmár és nyelvész munkatársunknak, valamint a kari és az egyetemi vezetésnek: az ő támogatásuk is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy viszonylag nyugodt körülmények között dolgozhatunk.

Tympanon: *A Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet és a Magyar Nyelvtudományi Intézet milyen munkáját ismerték el, illetve milyen feltételek voltak szükségesek a kiváló teljesítményhez?*

Az MTA a Kiváló Kutatóhely minősítéssel a tágabb tudományos élet számára is láthatóbbá tette a két intézet kutatói, publikációs és pályázati munkáját. Az értékelés alapja az utóbbi néhány év, ám az elismerés nem lett volna lehetséges az évtizedek óta egyenletesen magas szakmai színvonalú, hazai és nemzetközi viszonylatban is jelentős teljesítmények nélkül. Vagyis nemcsak a mai kollégáinknak tartozunk köszönettel, hanem az előttünk járó kutató- és tanáregyenlőségeknek: a már nyugdíjasoknak, a professor emeritusainknak, valamint a már elhunyt elődeinknek is.

A jelentős szakmai eredményeknek ugyanis éppen az az egyik feltétele, hogy a kutatásaink kontinuusak legyenek:

az egyéni különbségek mellett is összehangoltan és kitartóan dolgozunk, jól megfogalmazott célokra összpontosítva.

Ez korántsem gyakori jelenség a meg-megtorpanó hazai (és gyakran nemzetközi) bölcsészettudományi kutatások palettáján. Mestereink munkáját folytatjuk, amikor a nemzetközi és a hazai mezőnyben is érvényes és kurrens kutatási irányokat követve, országos vagy nemzetközi kutatócsoportokban (TKI, OTKA, Lendület), témavezetőként vagy résztvevőként, komparatív módon foglalkozunk az irodalmi intézetben filológiai, retorikai és poétikai kérdésekkel, irodalomtörténettel és emlékezetkutatással, elektronikus és nyomtatott kritikai szövegkiadások sajtó alá rendezésével.

A nyelvészek pedig történeti nyelvészettel (kiemelten is névtani kutatásokkal), leíró nyelvészettel, jelesen szövegtannal, mondattannal és szociolingvisztikával.

Az egyenletesen magas szakmai színvonal fenntartásának másik szükséges feltétele az utánpótlás biztosítása. Mindannyian tapasztaljuk, hogy ez a gondoskodás szisztematikus és türelmes munkát igényel: szemináriumokon, szakdolgozati témavezetőként, a tehetséggondozó programjainkban, valamint a Tudományos Diákkör munkájában és a doktori iskolánkban.

Rácz Anita, Forrás: www.unideb.hu

Ám bizonyosak lehetünk abban, hogy e munka is megtérül. Még a nehéz demográfiai helyzetben is, a csökkenő hallgatói létszám, valamint a bölcsészettudományok és a tanári pálya presztízsének csüggesztő zuhanása idején is. Ugyanis mindig vannak érdeklődő és tehetséges hallgatók, akiket meg lehet nyerni a kutatásnak, akikből elkötelezett tanárok lesznek, vagy akik a kulturális élet szervezőiként, irányítóiként, illetve akár a profitorientált szektorokból is segítik a közös szakmai ügyeink előmozdítását.

Eredményeink harmadik feltételeként pedig azt a derűs, egymást kölcsönösen támogató kollegiális-baráti légkört említhetem, amely hosszú ideje jellemző az irodalmárok és a nyelvészek közösségére, így az egész magyar szakunkra.

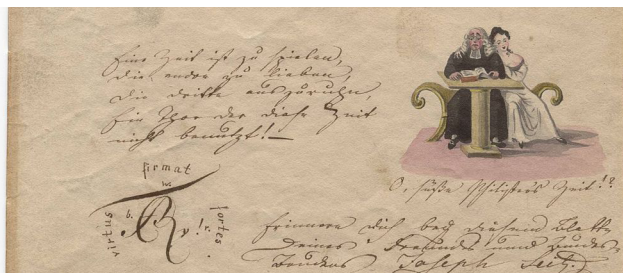
Tudomány Ünnepe, Forrás: www.unideb.hu

Kutatók Éjszakája a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetben

Szeptember 30-án a Debreceni Egyetemen is megrendezték a Kutatók Éjszakáját, amelynek keretében a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet is színvonalas és szórakoztató programokkal gondoskodott arról, hogy az érdeklődők megismerkedjenek az intézetben folyó kutatásokkal és a szerkesztőségi munkával.

Az este Fazakas Gergely intézetigazgató rövid bevezetőjét követően Posta Anna előadásával indult, amely a kora újkori album amicorumok világát mutatta be. A barátságkönyvek eszünkbe juttathatják a főként a 20. század utolsó évtizedeiben népszerű emlékkönyveket, de az előadás során az is kiderült, hogy tartalmukat tekintve nem állnak távol az általunk ismert és használt közösségi oldalaktól sem. A párhuzam szembetűnő: akárcsak napjainkban, az emberek a kora újkorban is előszeretettel rögzítették érzéseiket, gondolataikat, a fontosabb eseményeket, utazásokat. A bejegyzések között gyakoriak voltak az (elsősorban latin nyelvű) versek, illetve a Bibliából vagy antik szerzőktől származó idézetek, amelyek – amint azt Posta Anna megjegyezte – manapság talán valamivel ritkábban fordulnak elő a közösségi oldalakon. Az előadást izgalmas játék zárta, amely az album amicorumokhoz hasonlóan erőteljesen épített a vizualításra, ugyanis festményeket kellett párosítani a hozzájuk illő emotikonokkal, majd pedig lehetőségünk nyílt arra, hogy kibontakoztathassuk kreativitásunkat, hiszen mi magunk is tervezhattünk hangulatjeleket.

Album Amicorum (1822), Forrás: Wikipédia

Az este Bodrogi Ferenc Máté előadásával folytatódott, amelynek középpontjában Kazinczy kézíratai álltak.

Az olykor túlzásba vitt választékosságtól és a gyanúsán sok fordítástól eljutottunk azokhoz az anyagokhoz, amelyek a megszokott tintán túl megtalálhatóak a kéziratlapokon. Mai szemmel nézve egyre bizarrabb emlékek és megoldások követték egymást: a mindennapinak mondható virágok és újságkivágások után előkerült néhány posztódarab egy francia katona egyenruhájából, egy eredeti kokárda a francia forradalom idejéből, egy hajtincs, amelyet Kazinczy édesanyjának szánt, végül pedig a rozsdával,

majd a vérrel írt szövegek. Levezetésképpen ismét vetettünk egy pillantást a korábban már megcsodált, Kazinczy által rajzolt szívecskére.

A programsorozatot szerkesztőségi akadálypálya zárta Gregor Lilla, Molnár Fanni és Szabó Bernadett PhD-hallgatók szervezésében.

Az érdeklődők szerkesztői csapatokba tömörültek, és miután az Előszobában megtalálták azokat a tulajdonságokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy valakiből jó szerkesztő váljon, nehezebb feladatokkal is szembe kellett nézniük: meg kellett győzniük egy híres vagy általuk kedvelt író, hogy kedvezőtlen feltételek mellett publikáljon a folyóiratukban, rögtön ezután pedig – amikor önként jelentkezett egy írással – el kellett utasítaniuk őt. Ezt követően a csapatoknak konkrét szövegekkel kellett dolgozniuk, amelyekkel kapcsolatban mindig adódott valamilyen probléma, például nem volt elég hely ahhoz, hogy a teljes mű megjelenhessen. Az eltérő elvekből fakadóan egészen komoly viták alakultak ki arról, hogy mit lehet közölni, milyen változtatásokkal, lehet-e poétikai funkciója a helyesírási és központozási hibáknak, és hogy milyen mértékben szükséges figyelembe venni a szerző eredeti koncepcióját. A folyamat eredményeként megszületett csapatunk saját folyóirata minimalista borítóval és némi avantgárd beütéssel.

Forrás: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet

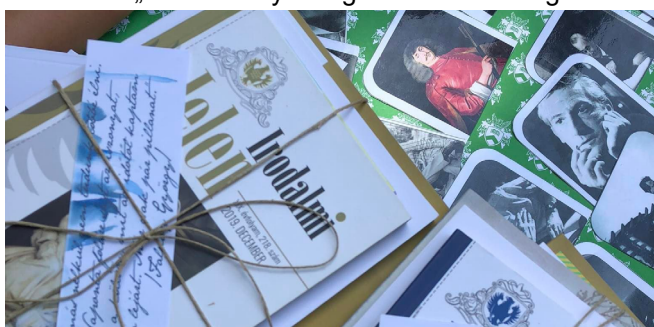
Mindhárom program remek hangulatban telt, így remélhetjük, hogy az együtt töltött néhány óra mind a szervezők, mind az érdeklődők (akik között középiskolások, egyetemi hallgatók és lelkes felnőttek is akadtak) számára inspiráló volt.

„Gyere, mondd, hogy a grund mi vagyunk”

Azok, akik írtak már tudósítást egy olyan eseményről, melynek szerves részesei voltak, tudhatják, a többiek pedig sejtetik, hogy milyen nehéz egy katarktikus élményt szavakba önteni. Így vagyok most ezzel én is, amikor a 2022-es Campus fesztiválról kell beszámolnom.

Az eseményen szervezőként vettem részt, négy lelkes szaktársammal: Nagy Dáviddal, Nagy Zsófiával, Orosz Rékával és Paál Zoltánnal. Előkészületeinket már hetekkel az esemény előtt megkezdtük, hisz sok munka állt előttünk. Például a feladatok megtervezése, azok összeállítása, az ajándékok előkészítése és beszerzése, a felajánlások feldolgozása és integrálása a programmenetünkbe, valamint a „zsákbakönyvek” gondos becsomagolása is.

Magabiztosan jelenthetjük ki, hogy a sok munka meghozta gyümölcsét. A Grundra látogatók nem unatkoztak. Több mint hét aktív tevékenység közül választhattak, melyek folyamán folyamatosan segítségükre voltunk, hogy a sikerélmény ne maradjon el. Így tanárszaksos hallgatókként pedagógiai tudásunkat éles körülmények között vethettük be és próbálhattuk ki minden korosztályon. Aki követi az egyetem Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetének közösségi oldalát, emlékezhet élménybeszámolóinkra. Ami kimaradt belőlük, hogy sokszor fáradtságot nem ismerve és mindig több és több erőt merítve a fesztiválózó örömeiből dolgoztunk a napok folyamán. *Beleálltunk, ha kell, bármi jöjjön is el...* Feladataink közül a már jól ismert Irodalmi Tinder volt a legnépszerűbb. Szívesen választották fiatalok és idősebbek egyaránt. Nagy érdeklődés övezte még BlackedOut kreatív írásos és a Pilvakereső feladatunkat is. De sokan próbálták ki magukat a rímfaragás terén is, hisz lehetősége volt az érdeklődőknek Kosztolányi tíz legkedvesebb magyar szavát felhasználva pársoros versikét írni. Azokat pedig, akik komolyabb vizekre szerettek volna evezni a fesztivál hevében, irodalomműveltségi kvízzel vártuk.

Látogatóink között kicsik és nagyok is akadtak. A nagyok bátran válogathattak feladataink közül, a

kicsiket pedig színezőkkel és TABU kártyákkal vártuk. A kártyák között akadtak irodalmi érintettséűek, azonban nép- és műmesei, illetve Disney meseszereplők is, hiszen az irodalom életünk szerves részét képezi egészen kisgyermekkorunk óta, s jelentős szerephez jut személyiségfejlődésünkben is. Kicsik és nagyok egyaránt nagy kedvvel színezték színezhető könyvjelzőinket, és kedves emlékként vitték magukkal. Ahogy zsákbakönyveinket is, melyekkel azokat jutalmaztuk, akik sikerrel vették a feladatok által állított akadályokat.

Hálás szívvel mondhatjuk el azt is, hogy a nagyszámú könyv- és folyóirat-felajánlás miatt lehetőségünk volt folyóirat-csomagokat összeállítani, hogy minél többekhez juthasson el az irodalom.

Ezeket a csomagokat a járókelők és egyéb szervezők között osztottuk szét, de a fesztivál több véletlenszerű pontján is helyeztünk ki belőlük. A lapszámok közé színezhető könyvjelzőket, matricákat költők és írók képével, verslapokra vezető QR kódokat és intézetünk szórólapjait helyeztük el.

Természetesen nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy csupán a lelkesedésünkkel nem valósulhatott volna meg ez a csoda, amit a 2022-es Grundnak hívtunk. Kis csapatunk szervezéséhez nagy támogatást nyújtott egyetemi intézetünk vezetősége és oktatóink. Emellett a jelentős mértékű, több kartondoboznyi könyv- és folyóirat-felajánlások is elengedhetetlenek voltak ahhoz, hogy mosolyt csalhassunk látogatóink arcára. Hálásak vagyunk az Alföld folyóiratnak, a kisvárdai Várday István Városi Könyvtárnak, az Egymalom Antikváriumnak és a felajánló magánszemélyeknek. Segítségükkel véshettük fel, hogy jövőre is *megmarad ez a hely...*

„Verset írni mégiscsak erősebb drog”

2022. október 19-én hagyományoszerűen bemutatásra került a Debreceni Egyetem Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet könyvtárában az Alföld folyóirat legújabb száma. A beszélgetést Fodor Péter, a lap szerkesztője és az egyetem docense moderálta. Partnerei a szintén itt oktató Balajthy Ágnes, irodalomtörténész és kutató, továbbá az egyetemünkön végzett, de jelenleg máshol munkálkodó Uri Dénes Mihály, kritikus, esszéista voltak. Az októberi lapszám több műfajban is a 100 éve született Nemes Nagy Ágnes életművével foglalkozik, melyet az érdeklődők most is megkaptak ajándékba.

A beszélgetés címe *Kettős világban*, melynek értelmezésére Fodor vetett fel pár ötletet azon a tényen túl, hogy Nemes Nagy 1946-os, debütáló kötetének címe is ez. Az egyik lehetséges megfejtés a halála előtt és után megismert életmű. Összegyűjtött versei 2016-ban kerültek kiadásra, ami azért különleges, mert az élete során megjelent versek többszörösét olvashatjuk. Akár szándékosan nem közölte, akár nem publikálhatta, a Jelenkor kiadó fontosnak tartotta beemelni ezt a nagy szövegmennyiséget a kéziratos hagyatékából. Költészete egyfelől olyan megismerési forma, gondolatok tudatos artikulációja, amely a racionalitáshoz köthető, másfelől olvasóját olykor az irracionális világ kontextusával szembesíti. A vers a nyelv által eleve többet és mást is mond, mint amit az írója szándékozik.

Fotó: Szirák Sára

A politikai klíma felől sem irreleváns kettősségről beszélni, akár a közreadhatóságot illetően, akár azt a tényt figyelembe véve, hogy egy olyan magyar szerzőről van szó, aki európai rangúvá emelkedett, és tekintést nyert az észak-amerikai tömegkultúrába is.

Balajthy szerint igazi Nemes Nagy Ágnes- reneszánszt figyelhetünk meg

– ezt olvashatjuk az Alföld legújabb számában lejegyzett kerekasztal-beszélgetésben is.

Ezzel kapcsolatban kérdezte Fodor Balajthyt, aki kifejtette, örül, hogy nem csak külső, formális okok miatt élénk a köztudatban és a szakmában az életmű, hanem szövegszerűen kiolvashatók a lenyomatai a kortárs lírában. Biopoétikai előkép-szerepe Mezei Gábor, Závada Péter, Korpa Tamás műveiben is visszaköszönnek, sőt, Mezei a térpoétikájában

is hasonló logikát alkalmaz Nemes Nagy kései prózaverseiéhez. Nem utolsósorban pedig a gender szempontú olvasatban is üdvös hang. Korábban szinte egyedülként fogadták el az irodalmi szférában mint női alkotót.

Uri az ökológia felől érkezett Nemes Nagyhoz, aki egyedi módon hangsúlyozta a természethez való emberi viszonyulást. Míg a Nyugat fókuszja az én körül forgott, Nemes Nagy a Föld időbeliségéről beszélt, amely nem emberléptékű – utalt vissza Fodor a már említett kerekasztal-beszélgetésből Schein Gábor gondolatára.

Uri rávilágított arra is, hogy azok a belátások, amik magyar nyelven a tudományos és filozófiai diskurzusban csak a kilencvenes évektől kezdve – például a humánökológiának köszönhetően – jelentek meg erőteljesen, Nemes Nagy verseiből már kiolvashatóak.

Olyan értelmezői távlatokat nyitnak, amelyek összezsengenek a Heidegger-től ismert „közös világ” perspektívával, miszerint a „világban-benne-lét” együttes jellegű, tehát a világot mindenkor megosztjuk Másokkal. Urit ez alapján az olyan szövegek érdeklik, melyekben ez a Másik egy természeti létező, általában növény vagy állat. Nemes Nagy lírájában a természet sokszor szubverzív tapasztalat, mely az én létrehozásához vagy ennek kudarcához kapcsolódik, ugyanakkor benne van az is, hogy a szubjektumnak az objektumhoz nem megismerői viszonyulása van, hanem a közös bennelét során a természet interpretációjában ott a megértés mellett az empátia is. Balajthy hozzáfűzte, hogy míg a Nemes Nagy-olvasatok korábban transzcendens, mitopoétikus háttérrel vázoltak például a gyakran szereplő fa esetében, az újabb tanulmányok arra hajlanak, hogy itt a természet kommunikációjának szemtanújává enged válni minket a költő, megelőzve egyes tudományos felfedezéseket, irányzatokat, mintegy fél évszázaddal (bioszemiotika, Peter Wohlleben: *A fák titkos élete*). Ez a nyelv és a művészet erejének is betudható. Fodor erre csatlakozva vetette fel, hogy célszerűbb volna az ember-természet viszonyt irodalomórán Nemes Nagyon keresztül vizsgálni, melyet hagyományosan

a romantika kapcsán szokás, ahol viszont sokkal áttételesebb, kitekertebb ennek színrevitele. A biopoétikai olvasásmód közvetlenebb lehet a fiatalok számára.

Uri szerint ez a költészet jól illusztrálja az ökológiai irányú kutatásokat, érzékenyebbé tesz, kérdéseket vet fel, és mindezeknek környezetvédelmi, politikai tétje is lehet. Inspirálja továbbá a klasszikus, nyugati ember-állat-természet határok újraértését is.

Balajthy ezen témákban a nyelv kikerülhetetlenségére hívta fel a figyelmet. Ha a természetről beszélünk, a nyelvet használjuk, így felvetődik a kérdés, hogy mennyire antropomorfizáljuk azt. Vagy gondoljunk a 'természetvédelem' szóra, ami egy alá-fölé rendelt viszonyt implikál, melyben az ember az erősebb, aki képes megvédeni – paradox módon saját magától – az élővilágot, viszont a klímakatasztrófa küszöbén magát is. Mikor Wordsworth a verseiben megmutatta a Lake District csodáját, az olvasók turisztikai zarándoklatának hatására a területet nemzeti parkká alakították, ami ugyanakkor az addig érintetlen természet roncsolásával járt. Jól látható tehát az irodalom tér- és tájalakító ereje. A nyelvi kérdések relevánsak és jelentőséggel bírnak, ami újabb példa a bölcsészettudományok fontos szerepére. További aktualizálhatósága kapcsán szóba került a háborús tapasztalat is Nemes Nagy költészetében.

Említésre került az életmű pedagógiai szakasza is, melynek keretében többek között Tandori Dezső és Orbán Ottó útjait egyengette. Érzékeny és pontos irodalmári munkásságára is kitértek, amely magas színvonalú tanulmányokat eredményezett.

Mosolyogva képzelték el olykor szigorúnak tűnő temperamentumát, mely pusztán az elképesztő mértékű felkészültség és a ragyogó intellektus jele volt; míg másfelől egy laza, hatvanas nőt láthatunk, aki amerikai útinaplójában így ír a füvezésről: „csupán annyi, mint meleg szobában meginni egy korsó sört. Verset írni mégiscsak erősebb drog.”

Nemes Nagy Ágnes, Fotó: Yvonne Kranz, Forrás: PIM

Pályázati felhívás

Kedves Olvasó! Írtál már valaha verset? Esetleg novellát? Inkább a slam poetryért rajongsz? Ha eddig nem volt alkalmad megmutatni írásaidat másoknak, mi most lehetőséget kínálunk erre.

Hívószó: Az ember tragédiája

A tympanon.unideb@gmail.com e-mail címre beérkezett pályamunkák közül a következő lapszámokban közzétesszük a legjobbnak ítélt verseket és prózaműveket.

Mit kezdhet az egyén a hatalom természetével?

Október 3-án az érdeklődők a Csokonai Ifjúsági Program (CSIP) Théba című előadásán vehettek részt a Főépület 58-as termében. Az osztálytermi színházi nevelési előadás középpontjában a hatalom kérdésköre állt. A program pedagógiai célja az volt, hogy a közönség a színészekkel és a szereplőkkel együtt gondolkodjon el a hatalom különböző aspektusairól: például arról, hogy milyen a jó vezető, vagy a zsarnokság kialakulásáról, okairól, a család társadalmi szerepéről, valamint arról, miként születhetnek egyszerre etikus, felelősségteljes és igazságos döntések.

Nagy Kíra, Tolnai Hella, Takács Dániel és Varga Nikolett színművészek alakították az előadás karaktereit, folyamatosan változtatva a szerepeket. A színészek a program elején köszöntötték a közönséget, majd bevezették őket a színházzá alakított osztályterem és a thébai mondakör világába. Az előadás bizonyos jelenei közé ékelt foglalkozásokat is ők vezettek. A közönség 18–25 éves egyetemi hallgatókból állt.

A különböző feladatok során a közönségnek lehetősége volt a thébai nép bőrébe bújni, és megfogalmazni követeléseiket Kreóonnal szemben. Iszméné és Antigoné konfliktusa is górcső alá került, közös megbeszéléssel kibontakoztak a két szereplő ambíciói, gondolatai és érzései. Az előadás egy másik pontján Kreón karakterével is beszélhetett a közönség. Végezetül a résztvevők egy közös szoborral fejezték ki a hatalom képviselőjének és a társadalomnak az egymáshoz való viszonyát.

Az osztályterem adta korlátolt lehetőségek ellenére a minimalizmus praktikusnak bizonyult; meg tudta teremteni azt a légkört, amelyben a közönség elfeledkezett a külvilágról, és egy másik dimenzióba kerülhetett. Ennek eszközeként szolgált például a teremben a padok és székek speciális elrendezése és néhány nagyméretű papír, amely az előadás során szereplőként, díszletként és kellékként is funkcionált:

volt kard, szfinx, települést jelző tábla, Oedipus, lövedék, jósdá, jelmez és sírbolt is. A díszlet bizonyos elemeit a színészek a közönséggel együtt hozták létre, mivel a foglalkozás során készített plakátokat később felragasztották.

Az előadás során a hatalom mellett olyan örökérvényű témák is a foglalkozás középpontjába kerültek, mint a járványhelyzet, a családon belüli konfliktusok, valamint a közigazgatási és szakrális törvények közötti

különbségtétel.

A thébai mondakör történetének olykor aktuális kontextusba helyezése közelebb hozta a közönséget az alapmű megértéséhez. A színészekkel folytatott kommunikáció az értelmezés számos lehetőségét nyitotta meg a résztvevők előtt.

A különböző drámapedagógiai eszközök növelték az aktivitást, lelkesé tettek a közönséget a színmű iránt, és segítségükkel a felkészültebbeknek is tudott újat mutatni a darab.

A Thébához hasonló színházi nevelési előadások elsősorban az általános és középiskolás korosztálynak ajánlottak, de a drámapedagógia iránt érdeklődőknek vagy az irodalomszeretőknél is új élményt nyújthatnak, kortól függetlenül.

Forrás: Csokonai Színház weboldala

Nem csak nosztalgiázni vágyóknak

A Telex újságírója és a korábban gyermekverseiről ismert Haász János ezúttal egy prózakötetben mutatta meg tehetségét. A szerző 2022-ben megjelent novelláskötete, az *Apám óriás lesz megható történetet rajzol az apa-fia viszonyról, egy gyermek szemével tartva tükröt a felnőttek érzéseknél. Milyen is egy olyan ember apaképe, aki fiatalon veszítette el az édesapját? Erről szól az *Apám óriás lesz*, amelyben egyszerre érzékeljük a gyermeki vak szeretetet és tiszteletet a szülő iránt, valamint az apahiánnyal, veszteséggel szembenéző gyászoló felnőtt férfi keserűségét.*

A Margó-díjra is jelölt kötet ígéretességét az is mutatja, hogy olyan szerzők méltatták, mint Grecsó Krisztián, Mécs Anna vagy Dragomán György. A mottó: „Képekből gyúrnak múltat, múltakból gyúrnak képet” – Beck Zoltán írta, ami reflektál a cselekmény szervező erejére, az emlékek konstruáltságára, a fikciós és valós elemekkel való játékra. Bár egyes darabok saját élményből táplálkoznak, összességében nem önéletrajzi műről van szó.

A kötet koncepcióját tekintve novellafüzér, amelyben a novellák egybefüggő történetet képeznek. A könyv egyik szerkezeti sajátossága, hogy jelen időben mesél egy gyermek nézőpontjából, miközben folyamatosan előrevetíti a későbbi eseményeket. Arról van tehát szó, hogy a gyermeki nézőpontból írt

szövegekbe olyan kiszólásokkal épül be a felnőtt tudata, mint pl.: „akkor még nem tudtam” vagy „megint mekkorát tévedek”. A szerző azonban nem áll meg a kommentálásoknál. A későbbi szövegekben reflektál a korábban említett eseményekre, folytatja, kibontja azokat, és végül megérkezik a felnőtt elbeszélő jelenébe (kvázi utoléri magát az idő). Egyszerre jellemző a ciklikusság és valamiféleképp egy szabálytalan, lineáris logikát felfüggesztő előremozdulás. A gyermeki nézőpontot ugyanis időnként felváltja a kamasz-, felnőtt szemzőg – a maga keserűségével, magányával –, megbontva az idő hagyományos struktúráját.

A novellákban – ahogy már korábban utaltam rá –, központi helyet foglal el az apa-fia viszony és az ezek kiüresedésére való reflektálás, így műfaját tekintve a regény aparegénynek is tekinthető. Ezekben a szövegekben az apa hiányának feloldása, alakjának újratereemtése válik elsődlegessé. Ebből a szempontból a kötet cím és a borító is izgalmas kérdéseket vet fel. Feltűnő, hogy meglehetősen tagoltan jelenik meg a cím, hangsúlyozva az óriás szót egyfajta színes, rétegzett szedéssel. Az *óriás* kifejezés kiemeli a gyermeki nézőpontot, egyrészt a mesei karakterhez való hasonlítással (Szabó Lőrinc Lóci óriás lesz versbeli beszélői nézőpontjának fordítottját is megmutatva),

másrészt azzal, hogy egy olyan figurát idéz meg, akire minden tekintetben felnézhetnek. A *lesz* segédige viszont valamiféle folyamatra enged következtetni, amely során az apa alakja folyamatosan növekszik, épül, fejlődik, míg végül eléri a kívánt formát. A gyermeki emlékekből egy idealizált, eszményített, túlzás nélkül hőssé avatott apafigura épül fel oldalról oldalra, ami így kohéziós erőként is funkcionál, összetartva ezt az egyébként tematikus szempontból rendkívül színes, változatos kötetet, amelyben megjelenik a barátság, bandázás, szerelem, szakítás, betegség, munkahelyi problémák, politika, válás, szórakozás stb. Mindaz, ami a fiatal években előkerülhet.

20-30 év íródik bele ebbe a 200 oldalba, egy fejlődés- és felnövés-történet (vagy talán éppen ennek a hiánya?).

Mindez a 80-as, 90-es évek kontextusába ágyazva. Így egy kortörténetet is kapunk gombfocikkal, matchboxokkal, téli fagyikkal, és Edda koncertekkel. A szerző emléket állít a foci aranykorának, felidézti Jugoszláviát és az akkori történelmi helyzetet, a széttagoltságot, és kevésbé derűs utalásokat is tesz, például a régi rendszerek működésére.

Megjelenik benne a humor, de a korszak és az emberek kritikája is.

Haász János egyik interjújában így nyilatkozott: „úgy gondoltam, érdemes arról mesélni, hogy miként éli ezt meg egy olyan ember, aki egy kicsit beleragadt a gyerekkorába, az apanélküliségbe”. Ebből a szempontból érdemes lehet a terápiás írás felől is olvasni ezt a kötetet, melynek függvényében valamiféleképp a feldolgozás mechanizmusa, az elfogadás, elengedés lelki folyamata is megtörténik.

Egy szülő valamilyen módon való elvesztése, legyen az egy válás, elhagyás vagy egy tragikus haláleset, gyermekkorban olyan meghatározó élmény, amit sokan felnőttként is magukkal cipelnek.

Ahogy a szerző fogalmaz, beleragadnak ebbe az állapotba, nem dolgozzák fel. Ezért is lehet fontos ez a könyv akár kamaszként vagy fiatal felnőttként, nem csak a 80-as évekről nosztalgiázni vágyóknak.

Kontinenseken átívelő nyelv

2015-ben a [Beijing International Studies University](#) (BISU – Pekingi Nemzetközi Tanulmányok Egyeteme) egy olyan hétéves programot indított, amelyben 20 középiskolás kínai hallgató sajátíthatta el a magyar nyelvet, akik a későbbiekben tanulmányaikat a Debreceni Egyetemen folytathatták. A hallgatók mentortanárárt kérdeztük a képzésről, a diákokkal való közös munkáról.

Tympanon: Újra és újra ámulattal tölt el, hogy Kínából érkeznek hallgatók kicsiny országunkba, elsajátítani a magyar nyelvet és kultúrát. 2017-ben indult magyar alapszakos képzés a Kínából érkező hallgatók számára, amelyre egy nemzetközi együttműködés adott lehetőséget. Mesélne erről az együttműködésről és arról, hogyan és milyen ambíciókkal jelentkeznek a hallgatók erre a képzésre?

Posta Anna: Jelenleg magyar alapszakon tizenhat, magyar mesterszakon pedig kilenc hallgató folytat tanulmányokat nálunk. Az oktatásban a BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, valamint a Magyar Nyelvtudományi Intézet oktatói és doktoranduszai vesznek részt, és mindannyiunk számára igazi kihívást jelent ez a munka. A kínai hallgatók jórészt a magyar nyelvi tudásuk tökéletesítése, kommunikációs készségeik fejlesztése és kulturális ismereteik bővítése céljából jelentkeztek a szakra, így a tantárgyakat igyekszünk folyamatosan olyan tartalmakkal feltölteni, amelyek a hallgatók számára a leghasznosabb ismeretekkel szolgálnak.

T: Mennyire jellemző az, hogy a mesterszakot is folytatják a diákok? Vannak hosszútávú terveik a magyar nyelvvel, vagy csak egy másik kultúra iránti kíváncsiság hajtja őket?

P.A.: Az idén júniusban magyar alapszakos diplomát szerzett tizenkét kínai hallgató közül szeptembertől heten folytatták nálunk a mesterképzést, továbbá két új kínai hallgató is csatlakozott hozzájuk a tiencsini egyetemről. Tehát több, mint a csoport fele döntött úgy, hogy a Debreceni Egyetemen szeretné továbbfejleszteni magyar nyelvi és kulturális tudását.

Fotó: Bódi Sándor

Komoly ambíciók vezérik őket, a jelenleg alap- és mesterképzésben tanuló hallgatók közül például többen tolmácsok, idegenvezetők, pedagógusok, marketing- vagy menedzsment-szakemberek szeretnének lenni. A végzős alapszakos hallgatók közül néhányan szintén a mi mesterképzésünkön terveznek továbbtanulni, a többiek pedig Budapesten, Hollandiában, Kanadában, Spanyolországban és Angliában szeretnének például művészettörténetet, hungarológiát, gyermek- és ifjúsági irodalmat, kommunikáció- és médiatudományt, politikatudományt, üzleti menedzsmentet vagy éppen sportmarketinget tanulni.

T: Mentortanárként több éve oktatója a csoportnak, így kíváncsi vagyok, milyen a kapcsolata velük, megmutatkoznak-e kulturális különbségek a tanár-diák viszony szempontjából?

P.A.: Im már negyedik éve tanítom a kínai magyarszakos hallgatókat. A kezdetektől fogva izgalommal töltött el a feladat, igazi kihívásnak találtam a vállalást, és a lelkesedésem mára sem hagyott alább. Már az első találkozás során sikerült megtalálni a közös hangot a hallgatókkal, ebben az is segített, hogy görög-római mitológiával kezdtünk el foglalkozni, amely tárgy ma is közel áll a szívükhöz, hiszen számos hasonlóságot, párhuzamot tudnak vonni az antikvitás kultúrája és a saját mitológiájuk között, ugyanakkor az eltérésekre is mindig felhívják a figyelmet.

A kínaiak minden óra végén megköszönik, hogy tanítottam nekik valami érdekes újdonságot, de igazából én is köszönettel tartozom nekik, hiszen tulajdonképpen ez egy kölcsönös tanulási folyamat.

Például az egyik végzős alapszakos hallgató most nálam írja a szakdolgozatát, amelynek a témája: Katasztrófamítoszok a görög-római és a kínai mitológiában. Még csak a dolgozat bevezető fejezete készült el, de a konzultációk során máris fény derült arra, hogy a kínai mitológiát ugyanúgy jellemzi a sokistenhit, mint a görög-római hitvilágot, de amíg a görög-római mitológiában az istenkarakterek jellemzőin van a hangsúly, addig a kínai istenek tulajdonságai háttérbe szorulnak, és inkább az általuk véghezvitt tettek, az ún. munkák kerülnek a fókuszba. A hallgatók

egyébként igyekeznek minél jobban beolvadni közénk, érdeklődnek az ünnepeink, hagyományaink, hitvilágunk iránt. Tartottam nekik órákat a kereszténységről, a Bibliáról, a minap a mesterszakos hallgatókkal ellátogattunk a Csonkatemplomba. Tavaly karácsonyi ajándékot is kaptam az alapszakosoktól, egy fából készült könyvjelzőt, amelyen egy panda volt egy rövid kínai szöveggel, a szöveget elolvasták, lefordították nekem, így ismét láttam, tanultam valami újdonságot tőlük.

Fotó: Posta Anna

Kezdetekben természetesen az órai munka terén is megmutatkoztak a kulturális különbségek, például a kínai hallgatók nem voltak hozzászokva az aktív órai munkához, otthon úgy tanulták, hogy csak akkor illendő hozzászólni az órához, ha biztosak benne, hogy helyesen válaszolnak, ellenkező esetben tiszteletlenség félbeszakítani a tanárt. Ezt is tőlük tudom, később beavattak, miért hallgatnak annyira az órákon, miért nem lehet őket könnyen szóra bírni. Szerencsére mindez mára már a múlté, jókat szoktunk beszélgetni, sokat nevetünk, és tavaly együtt kirándultunk. Mostanra elmondhatom, hogy igazi kis közösséggé váltunk.

T: Mikor indult a kreatív írói csoport a képzésen belül? Bemutatná ennek működését?

P.A. : Ez igazából nem egy írói csoport, hanem az alapképzésen belül egy szeminárium, amely szakdolgozati kísérszemináriumként működik. Tehát a kurzuson a kínai hallgatók a tudományos dolgozatírás szakmódszertanát sajátítják el, megtanulnak bibliográfiát készíteni, megismerkednek a címléírás és hivatkozástechnikai szabályokkal, a referátumkészítés fogásaival, illetve a szakdolgozatírás lépéseivel, fortélyáival. Ez a kurzus a végzősök utolsó két félévét, a szakdolgozatírás folyamatát kíséri végig.

Az órákon a módszertani kérdések mellett az egyéni problémák, kérdések is előkerülnek, így a közös munka, a feladatmegoldások mellett a személyes hallgatói konzultációkra is hangsúlyt fektetnek.

T: Bár biztosan nagyon lelkesek és szorgalmasak a hallgatók, a magyar azért mégiscsak nehéz nyelv. Mit gondol, ez a kurzus milyen módon segítheti a nyelv elsajátításában őket?

P.A. : Azt hiszem, a kreatív írás éppen a legnehezebb területen, a tudományos szövegalkotásban segít a hallgatóknak. A hétköznapi nyelvhasználatot több órán is gyakorolják a kínaiak, de a szakszövegek alkotása még anyanyelvükön is kihívást jelenthet a hallgatók többségének, így rendkívül fontosnak és hasznosnak bizonyulnak az órán tanult szakmódszertani ismeretek, főleg a végzős évben, amikor minden alapszakosnak szakdolgozatot kell készítenie.

T: Milyen gyakorlatokkal lehet bevonni a hallgatókat leginkább, illetve milyen akadályokba ütköznek az elkészítésük során?

P.A. : Az általam tartott kurzusokon közösen olvasunk és elemzünk szép- és szakirodalmi szövegeket, a hallgatóknak esszét, szemináriumi dolgozatokat és szakreferátumokat kell készíteniük. Igyekszem egyszerre fejleszteni a szövegértési, az írásbeli és szóbeli szövegalkotási képességeiket. Tapasztalataim szerint a kínai hallgatók többsége szóban erősebben teljesít mint írásban, de természetesen vannak ellenpéldák. A gördülékeny fogalmazás, a nyelvhelyesség és a központosítás még sok évnyi gyakorlás után is a gyenge pontjaik közé tartoznak. Ugyanakkor a tavalyi végzősök között is voltak olyan hallgatók, akiknél a képzés során jelentős, ugrásszerű fejlődés volt érzékelhető.

T: Nem lehet könnyű az otthonuktól távol, egy idegen kulturális közegben élni, és ezzel egy időben a tanulmányaikban is jól teljesíteni. Mennyire engednek teret az egyes alkalmak az írás vagy olvasás terápiás jellegének?

P.A. : Valóban nem könnyű a kínai hallgatók helyzete, kezdetben nagyon sok segítségre szorultak, a korábbi mentoruk és kollégáink rengeteg támogatást nyújtottak a kínaiaknak mind szakmai, mind személyes ügyekben. Az összes oktató igyekezett a lehetőségekhez mérten támogató környezetet kialakítani a hallgatóknak, akik látva és érezve az igyekezetünket, szívesen és egyre bátrabban fordultak hozzánk a kérdéseikkel, problémáikkal. Például amikor Phaethon mítoszáról tanultunk, aki nem fogadott szót az édesapjának, a Napistennek, és a napszekéren száguldva lelte halálát, az egyik kínai hallgató elmesélte, hogy amikor fiatalabb volt, sokszor ő sem fogadott szót a szüleinek, de ezt már nagyon megbánta.

Amikor pedig Thészeusz és Ariadné történetét olvastuk, amiben Thészeusz egy szigeten magára hagyta a szerelmes Ariadné, néhány hallgató hasonló szerelmi csalódásról számolt be a kapcsolódó esszéfeladatban.

T: *Ha már távolságról esik szó, felmerül a kérdés, hogy a távoktatás időszakában hogyan volt kivitelezhető a közös munka? Hogyan élték meg a diákok; pozitívan (hisz egyszerre lehettek a családjukkal és tanulhattak egy magyar egyetemen) vagy negatívan (mivel egy nem magyar nyelvi közegben, nélkülözve a személyes találkozást és kommunikációt nehezebb lehet a felzárkózás)?*

P.A. : A távoktatás időszakában néhányan visszamentek Pekingbe, de a kínai hallgatók nagyobb része nem utazott haza, hanem a debreceni albérleteikben próbálták egymás társaságában átvészelni ezt az időszakot. Az oktatók online órákat tartottak a hallgatóknak, az e-learningre minden héten felkerültek az aktuális feladatok, tehát ugyanúgy, mint ahogy a magyar anyanyelvű hallgatók esetében. Talán az jelentette a legnagyobb nehézséget a pandémia idején, hogy az egyébként is zárkózottabb jellemű kínaiak még jobban bezárkóztak, hiszen a szüleik érthetően féltették őket.

A hallgatók is nagyon aggódtak, ez mindenki számára nagyon nehéz és megpróbáltatásokkal teli időszak volt, és a hatásai még ma is érezhetők,

hiszen a veszély már jelentősen csökkent, mégis nagyon nehéz rávenni őket arra, hogy kimozduljanak, hosszabb távra elutazzanak, nagyobb közösségbe menjenek, mert még mindig bennük van a félelem.

T: *Várhatóak a jövőben kezdeményezések a magyar anyanyelvű és kínai magyar szakosok közösségformálására? Ezek milyen formában valósulnának meg?*

P.A. : Kidolgozás alatt áll intézetünkben egy mentorprogram, amelynek keretében a magyar anyanyelvű hallgatók egymást fogják segíteni a tanulásban, felzárkózásban. Terveink közt szerepel, hogy ebbe a mentorprogramba esetleg majd a kínai hallgatókat is bevonjuk. Az előzetes felméréseim szerint erre a lehetőségre a kínai és a magyar hallgatók egyaránt nyitottak lennének. A Konfuciusz Intézet a legutóbb közös teázást és holdsütizést szervezett a kínai hallgatóknak, így erősítve a csoport összetartását, a hallgatók közötti jó kapcsolatot. Ezt a nagyszerű kezdeményezést talán a magyar anyanyelvű hallgatókra is ki lehetne terjeszteni, hogy egy közös rendezvény keretein belül szabadon, kötetlen formában ismerkedhessenek egymással a kínai és a magyar hallgatók.

Életem Debrecenben

Shan Tianqi, aki a magyar nevek közül a Sárit választotta magának, a Debreceni Egyetem magyar szakos kínai hallgatója. Bemutató szövege és verse olvasható most a Tympanon hasábjain.

Kínai hallgató vagyok, Pekingben születtem. Már régóta Debrecenben lakom. Itt az életem kicsit más, mint Pekingben, de jól érzem magam, és nagyon sok értékes tapasztalatot szereztem. Szeretek itt élni és tanulni, már otthon érzem magam. A tanárok kedvesek, ha problémánk adódik, mindig szívesen segítenek. Nehezebb tantárgyak esetén lassabban magyaráznak, vagy a táblán ábrákkal segítik a megértést.

A járvány miatt sokszor költöztem, kollégiumból lakásba mentem. Nehéz volt, de most már jobb és stabilabb az életem. Ez a város remek hely a kikapcsolódásra. Szabadidőmben, ha süt a nap, gyakran a Nagyerdő-

ben vagy a belvárosban sétálok. A debreceni állatkert is jó hely, ahol kipihenhetjük magunkat. Kétszer is voltam, nagyon érdekes volt. Szerintem tartalmasan telik az életem: tanulással, sportolással, szórakozással és a kedvenc elfoglaltságommal, a magyar kultúra tanulmányozásával töltöm.

Olyan ember vagyok, aki szereti felfedezni a körülötte lévő világot. Debrecenben sok újdonsággal ismerkedhetek meg. Olyan ételeket, mint amilyeneket itt, még soha nem ettem, és olyan dolgokat próbálhattam ki, amiket eddig még soha. Remélem, hogy a jövőm és az életem ezek által is egyre jobb lesz.

Nyári dal

Nyári szél, langyos.
Nyári eső, hűvös.
Nyári szerelem, álomszerű.

A nyári titkok éjszakáján
kimondják szívbe temetett
titkainkat.

A leveleket fújó szél hangja
olyan, mintha mellettem
suttognál.
Egy forró nyári napon egy fa
árnyékában ülök.

Amikor rád nézek – aki izzadtan jött vizet
hozni nekem –, a szívem igazán boldog.

A kabócák hangja ébresztett fel álmomból, nem tudom, hova mentél.

A napsugár a nyári reggelen olyan meleg és ragyogó, mint a mosolyod.
De ez a mosoly a felhőkkel együtt a távolba sodródik.

Nagyerdő, Fotó: Som Balázs

ADVENTI KÖNYV- AJANLÓ

Bármégcsaknovembervan, és avénasszonyoknyarais néhány hete szökött csak ki a kéményen, hogy az otthon melegét jelző, hömpölygő füstnek adja át a helyét, mégsem szokatlan látni a boltok polcain sorakozó ajándécsomagokat, vagy a főtér karácsonyi

fabódéit. Szinte érezni a forralt bor illatát a levegőben – miközben a meggritkított járatú villamos játszik a türelmünkkel –, és érezni az ünnep mocorgó izgalmát is. A Tympanon volt szerkesztőségi tagjai ajánlanak búcsúzóul olvasnivalót, hogy ne teljen könyv nélkül az adventi időszak sem.

Nagy Dávid

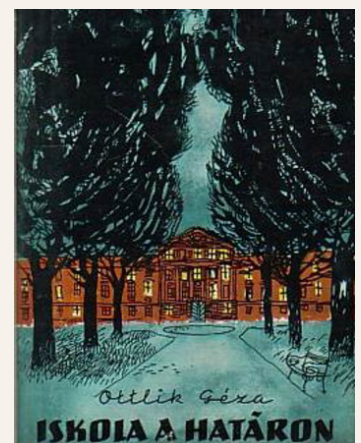

Tudom, hogy most konkrét műnek/műveknek a neveit várjátok tőlem, de csalódást kell okozzak. Én inkább stratégiát javaslok. Vegyéle le a polcra egy olyan könyvet, amit már régóta el szeretnél volna olvasni, de a bokros egyetemi teendőid közepette nem volt rá idő. Én is ezt fogom tenni. Az én időmet mostanság a magyar, illetve világirodalmi romantika műveinek olvasása töltötte ki – a tanítási gyakorlatom során egy 11. évfolyamos osztállyal próbáljuk magunkat átverekedni a korszakon –, aminek persze megvan a maga sajátos varázsa, de azért én egy kortárs művet fogok végre elővenni. Bödőcs Tibor *Mulat a manézs* című műve már egy esztendeje pihen a polcomon, és várja, hogy végre kezembe vegyem. Most eljön ez a pillanat is. Tehát ami a lényeg: olvassatok. Csak szólok: januárban úgysem lesz rá időtök!

Petneházi Erzsébet

Sár vagy hó? – kérdezhetjük egyre többször klímaválsággal terhelt karácsonyaink környékén. S bár tudom, hogy kötelező olvasmányt ajánlani mindig gyanús, egy személyes történet keretében szeretném elmondani, hogyan kapcsolódik számomra ez a kérdés és Ottlik Géza *Iskola a határon* című regénye az ünnepre való várakozás sokszor gondterhelt, mégis lelket nemesítő időszakához. Kezdjük talán ott, hogy a sár nagy baj, mivel semmilyen megfontolással nem küszöbölhetjük ki az életünkből. 12. osztályban például nagy baj volt az ünnepek fénye után visszamenni a szürke tanterembe, az érettségi-re készülni, és egy hosszú regényt egy hét alatt elolvasni. Aztán Szeredy tanácsot kért régi barátjától, Bébétől az uszodában, és hirtelen már nem is volt olyan nagy a baj. Persze szorongató élmény volt végigkövetni Szeredy, Bébé és Medve viszontagságait a katonaiskolában, különösen azért, mert Medvéhez hasonlóan én is egy olyan világban szerettem volna élni, ahol néma gyerekek is értik a szavát. De vele együtt kellett megértenem, hogy bár a horpadt bádogdoboz mindig viszszagurul, a helyzet közel sem kilátástalan: a chicagói Michigan Avenue képe, egy kockás füzet vagy egy váratlan havazás is segíthet túlélni sárhoz kötött életünk viszontagságait. S bár a karácsony elérkezte szintén egy ilyen örömteli esemény, én mégis inkább a novemberi ködös időkre ajánlom leginkább ezt a regényt, amikor még bokáig sározzuk cipőnket „a csúszós vagy tapadós, vagy híg latyakban, míg egy szép napon” le nem esik a hó.

3

Rozsályi Anna

Mikor közeledik a karácsony, a családom rengeteg süteményt süt. Betölti a házat a mézes puszelli, a diós beigli, a szilvás kifli illata. Érdekes módon nekem ilyenkor egy olyan karácsonyi történet jut eszembe, amely talán nem a legvidámabban indul, de a lezárása igazán varázslatos. Még anyukám nyomta a kezembe egy nap, mivel tudta, hogy nagyon szeretem az írókat. **Charles Dickens** *Karácsonyi ének* című kisregénye örök klasszikus, nemcsak a szeretetet, hanem a változás lehetőségére is felhívja a figyelmet. Főszereplőnk a szőrösszívű Scrooge úr, aki kegyetlenségével megkeseríti a környezete életét. Magányos, sötét házába hazaérve meglátogatja régi üzlettársa, Marley szelleme, aki megpróbálja jó útra téríteni. Három szellemet küld hozzá az est folyamán: a régi karácsonyok szelleme az első, aki végigvezeti hajdani gyermekkori világán Scrooge-ot. A jelen karácsonyok szelleme a saját jelenlegi helyzetét, a körülötte élők karácsonyát mutatja meg neki. Az utolsó látogató a jövő karácsonyok szelleme, aki saját ijesztő halálával ismerteti meg. Ezután Scrooge új emberként ébred fel, megpróbálja helyrehozni hibáit, és megbocsátást nyerni.

Bár a mű 1843-ban született, üzenete még ma is érvényes. A karácsony nemcsak a szeretetről, hanem a megbocsátásról és az új esélyekről is szól. Ha hibázunk, próbáljuk meg jóvátenni, ne csak karácsonykor. A regény kicsit misztikus is, úgyhogy ha kedved a „szellemes” történeteket, ez igazán neked való.

4

Paál Zoltán

„Ott röpül a szánom az éjben” – írja **Ady Endre** *Krisztus-kereszt az erdőn* című versében. Bizonyosan sokunk számára már csak látomásainkban él a pillanat, amikor a ropogós havon, s felmenőink körében emlékezünk a karácsony szakrális jelentésére. Talán a mai rohanó és teljesítménycentrikus világunkban kikoptak már az ünnep mélységei, de számomra Ady verse az örök karácsonyt jelenti, még akkor is, ha csak egyszánkóthúzó apuka és kisfia víziói jelennek meg egy havas fészület árnyékában. Lehet, hogy már nem szeretteink körében, és lehet, hogy nem szánkón, de a hófödte keresztnek mindig lesz jelentősége, főleg karácsonykor.

DExpo – a Debreceni Egyetem nyílt napja 2022. november 23–24.

Magyar szakos tájékoztatók (tanárszak, BA, MA)

2022. november 23.

szerda 10:00–10:30 és 12:00–12:30

2022. november 24.

csütörtök 10:00–10:30 és 12:00–12:30

Helyszín: III. em. 303. (Irodalmi Intézet Könyvtára)

Egyéb programok

november 23. (szerda)

Magyar szakos hallgatói szerkesztőség:
lapbemutató

10.30–10.45, helyszín: III. em. 303.

12.30–12.45, helyszín: III. em. 303.

november 24. (csütörtök)

Magyar szakos hallgatói szerkesztőség:
lapbemutató

10.30–10.45, helyszín: III. em. 303.

12.30–12.45, helyszín: III. em. 303.

Nyílt órák

november 23. (szerda)

08.00–08.45, Balassi Bálint szerelmi költészete
(Fazakas Gergely), helyszín: IV. em. AudMax.

10.00–10.45, Babits: Jónás könyve (Fodor Péter),
helyszín: III. em. 343.

12.00–12.45, Ember és természet az irodalomban
(Bódi Katalin), helyszín: Fsz. 14/1.

14.00–14.45, Babits: Jónás könyve (Fodor Péter),
helyszín: Fsz. 1/2

november 24. (csütörtök)

08.00–08.45, Radnóti Miklós költészete
(Baranyai Norbert), helyszín: IV. em. AudMax.

10.00–10.45, A római aranykor irodalma
(Posta Anna), helyszín: III. em. XI.

12.00–12.45, Kortárs világirodalom
(Balajthy Ágnes), helyszín: Fsz. 1/2.

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Nagy Zsófia, Tördelő: Nagy Zsófia

Szerkesztő munkatársak: Bodor Erzsébet, Gyarmati Dominik, Hajdu Tímea, Kovács Kincső, Nagy Dóra, Nagy Gréta Boglárka, Nyíri Zsófia, Pótor Balázs, Püski Mónika, Rezes József, Varga Roberta, Végh Darinka

Logó: Nagy Nikolett

Felelős szerkesztő: Dr. Bodrogi Ferenc Máté

Felelős kiadó: Dr. Fazakas Gergely Tamás, egyetemi docens és Dr. Rácz Anita, egyetemi docens

Kiadja: Debreceni Egyetem Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet;

Magyar és Finnugor Nyelvtudományi Intézet

Programokról, eseményekről közösségimédia-felületeinken tájékozódhattok

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100054411552412>

<https://www.facebook.com/irodalomdebreceniegyetem>

https://www.instagram.com/de_magyarszak/